

14. Het getuigenis van de gemeente

In de hoofdstukken 3 t / m 13 hebben we vooral naar binnen gekeken, naar het interne leven van de gemeente en haar functioneren, maar wel telkens met het oog op haar getuigenis naar buiten. In dit laatste hoofdstuk kijken we nog eens expliciet naar buiten. Daarmee zijn we terug bij het begin, waar ik het doel van de gemeente onder woorden bracht. Ik vat het hier heel kort samen. In de navolging van de Here Jezus, Die is gekomen om het gewonde te verbinden, het verlorene te zoeken en te redden, zet de gemeente Zijn taak en opdracht voort. Als zij Zijn representatie is op aarde - en dat is zij! - ligt haar doel ook in het verlengde van Zijn zending en gaat ook zij op zoek naar het verlorene, trekt zij zich het lot aan van zieken en gebondenen, en niet minder van schuldigen en misdeelden. Zij doet dat vanuit de volle overtuiging dat Gods hart in het bijzonder ook naar hen uitgaat. Daarom legt zij van harte getuigenis af van de redding, verzoening en heling, die in Hem te vinden zijn. Het doel dat haar voor ogen staat is dan ook: gemeente te zijn voor de wereld, kerk te zijn voor de onkerkelijken.

Binnenstebuiten

Dat betekent dat de gemeente niet zozeer aan zending doet, maar zending is. In al haar facetten (ministries) zal dat dan ook te merken zijn, of we nu denken aan de toerusting van de gemeente, haar opbouw of zorg, alles dient erop gericht te zijn dat zij steeds meer zal worden wat zij volgens haar roeping is en mag zijn: Gods instrument om het Evangelie te verkondigen en Zijn liefde uit te stralen, zodat verlorenen gevonden worden en het leven in de Here Jezus leren kennen.

Vanuit de bovenstaande doelstelling kan het geen toeval zijn dat er in Amsterdam-West een missionair-diaconaal project van start is gegaan onder de veelzeggende naam 'Binnenstebuiten'. Ik noem dat als voorbeeld. De naam geeft duidelijk de visie weer op de gemeente in haar getuigenis en dienst. In dit hoofdstuk zal ik dan ook regelmatig teruggrijpen op wat er aan dit project aan visie ten grondslag ligt als ook hoe dit getuigenis in activiteiten wordt vertaald.

Belemmeringen

Het zou te kort door de bocht zijn direct daartoe over te gaan, want zoals op vele terreinen in de kerk is ook inzake het getuigenis van de gemeente de praktijk vaak sterker dan de leer en de realiteit minder positief dan in de beste (bijbelse) visie voor ogen wordt gesteld. Zo hebben we ook in het getuigenis van de gemeente te maken met belemmeringen en weerstanden. We hebben er al enkele genoemd, maar ik zet ze hier nog even op een rij.

In de eerste plaats deelt niet ieder bovenstaande visie op de gemeente. Bij velen blijft deze beperkt tot de gemeente als de plek waar je wordt opgebouwd in het persoonlijk geloof en waar de nodige aandacht is voor elkaar. Dat God zeer bewogen is met verloren mensen en dat zij daarom ook de gemeente aan het hart zullen gaan, is bepaald geen gemeengoed. De gemeente zal ook eerst 'aan zichzelf' moeten denken voor zij aan haar missionaire roeping kan toekomen, is de mening van sommigen.

Wanneer - in de tweede plaats - de gemeente niet in aantal groeit, wordt niet weinig de toevlucht genomen tot de overlevingsstrategie van 'hoe houden we wie we hebben'. In de praktijk betekent dat meestal de handhaving van de status quo. Elke verandering wordt vaak als bedreiging dan wel als verslechtering gezien. De vrees dat gemeenteleden 'gaan lopen' wordt zelfs bepalend voor het gehele gemeente zijn, waarbij men aan het apostolaat nauwelijks of helemaal niet meer toekomt.

Ik noem een derde, want ondanks de velen die zich met hun gave(n) inzetten in een of ander stukje gemeentewerk, weet in de praktijk lang niet ieder gemeentelid zich medeverantwoordelijk voor het geheel van de gemeente en haar getuigenis in deze wereld. Menig gemeentelid ziet dat als de verantwoordelijkheid van de kerkenraad, met – daarnaast - wellicht een commissie die zich daarmee bezig houdt.

In de vierde plaats laat de geest van het postmodernisme zich ook in de gemeente danig voelen, hebben we geconstateerd. Vandaar dat een gevoel van machteloosheid en verlamming zich van haar meester kan maken. Velen hebben er nog nauwe-

lijks geloof voor dat de Here God Zijn gemeente opnieuw uit het dal zou kunnen halen en tot bloei zou kunnen brengen. De traagheid en het pessimisme grijpt velen aan. Neem daarbij het gebrek aan eenheid en eensgezindheid soms, het gebrek aan geloof en geestelijk leven, aan onderlinge liefde en vergeving en er zijn voldoende oorzaken waardoor er van een positief getuigenis van de gemeente in deze wereld weinig zal blijken, laat staan dat er aan een dergelijk getuigenis gestalte gegeven zou kunnen worden.

Kan er van dat getuigenis van de gemeente ooit iets terechtkomen in de praktijk? Is alle geschrijf over de aantrekkelijke gemeente niet veel te optimistisch en geënt op een grenzeloos idealisme? Is het niet bij voorbaat een verloren zaak en moeten we niet proberen zo goed mogelijk de terugtocht te dekken? Bepaald niet! En niet vanuit een optimistische en idealistische visie, maar omdat we niet te klein mogen denken van onze God en Zijn Geest! En waar we als gemeente leven uit de belofte van God en als zodanig ook gaan functioneren zoals Hij heeft bedoeld, in het geloof dat Hij ook vandaag tot Zijn doel wil komen met Zijn gemeente, zal dat haar getuigenis ten goede komen en zal zij aan werfkracht winnen. Daarvan mogen we zelfs overtuigd zijn!

Missionaire gemeenteopbouw

Om een aantrekkelijke, missionaire gemeente te worden is het nodig dat in alle aspecten (ministries) van het gemeente zijn mogelijkheden worden gezocht en wegen gebaad, die de Heilige Geest gebruiken kan om de gemeente tot een getuigenis te doen zijn in deze wereld. In hoofdstuk 7 hebben we gezien dat daarom ook alle gemeenteopbouw gericht zal zijn op de aantrekkelijkheid van de gemeente en dus op haar getuigenis en dienst. Ten grondslag hieraan ligt een geestelijk veranderings- en vernieuwingsproces, dat begint in de harten van de gemeenteleden zelf, mensen die Gods visie op de gemeente niet alleen ontdekken en met elkaar delen, maar vooral ook *leven*.

Regelmatig zullen we dan ook in de *verkondiging*, vanuit de liefde van God voor het verlorene, herinnerd worden aan Gods grote doel met Zijn gemeente (zie hoofdstuk 9). Overigens zal dat zeer pastoraal en daarom gedoseerd moeten gebeuren, om de gemeente in dat hele bewustwordingsproces tot missionair gemeente zijn de nodige tijd en ruimte te gunnen en de indruk van gedram te vermijden. Een dergelijke bewustwording, die voor velen een soort 'omdenken' betekent, vraagt immers veel wijsheid en nog meer geduld.

Naast de verkondiging is ook *persoonlijke toerusting* nodig opdat gemeenteleden groeien in geloof en discipelschap (zie ook hoofdstuk 10). Hoe zou immers een gemeente missionair kunnen zijn als haar leden geen volwassen discipelen van de Here Jezus zijn, die zich bewust zijn van het belang van een christelijke levenswandel voor het getuigenis naar buiten? Uiteraard houdt deze toerusting ook in dat praktische vaardigheden tot getuigenis en dienst worden geleerd en beoefend. Een voorbeeld is de al eerder genoemde cursus 'Herkenbaar christen', waarin handvatten worden aangereikt voor het leggen van contacten met buitenkerkelijken en om in een relatie van vertrouwen en wederzijds respect op enig moment, wanneer ernaar gevraagd wordt, te vertellen wat we geloven en vooral wat het voor ons betekent. Dat van deze toerusting de thematiek van de gastvrijheid (hoofdstuk 12) deel uitmaakt spreekt vanzelf. Tot deze toerusting behoort ook de praktische en pastorale weg die gegaan kan of moet worden met iemand die zijn of haar leven wil toevertrouwen aan de Here Jezus.

In het geheel van opbouw tot missionair gemeente zijn kan het vanzelfsprekend niet zonder *gebed*. Daarom zal in allerlei verbanden van de gemeente, naast alle dankzegging en voorbeden, ook het gebed voor alle missionaire activiteiten, maar in het bijzonder voor hen die (nu nog) buiten staan, gestimuleerd worden (zie hoofdstuk 11).

Het is de *kerkenraad* die in dit hele proces van missionaire bewustwording een sleutelrol vervult. Hij kan de deur tot dit proces openen en sluiten. Wanneer de kerkenraad niet helemaal achter de visie op missionair gemeente zijn staat, of slechts ten dele, zal het heel moeilijk worden, zo niet onmogelijk. Wanneer de kerkenraad wel achter deze visie staat, kan hij een zeer positieve bijdrage leveren aan dit proces. Hij kan stimuleren en motiveren, enthousiasmeren en bemoedigen, bijsturen waar het moet, telkens weer voor ogen stellen waar het om gaat, wat het doel is dat ons voor ogen staat, en voor Wie we het (mogen) doen! De kerkenraad heeft met andere woorden de bevoegdheid, maar ook de taak, aan dit hele proces op een geestelijke wijze leiding

te geven.

Het is zeer aan te bevelen dat de kerkenraad zich hierin laat bijstaan door een *commissie*, bestaande uit enkele gemeenteleden, een ouderling en / of diaken met een speciale opdracht, iemand uit de commissie gemeenteopbouw en de commissie toerusting, met nog enkele deskundigen op het gebied van missionaire activiteiten. Deze commissie bezint zich steeds op het missionaire karakter van de gemeente, volgt en ondersteunt het proces van de opbouw tot missionair gemeente zijn en geeft, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad, praktisch leiding aan de ontwikkeling en uitvoering van allerlei missionair-diaconale activiteiten. Een neveneffect is dat de bewustwording tot missionair gemeente zijn alleen al bij de commissieleden zelf enorm zal toenemen.

Relatie

Iemand iets doorgeven van de kern van het christelijk geloof is alleen mogelijk op basis van vertrouwen, van wederzijds respect en waardering. We zullen de ander daarin volkomen ernstig nemen. Sommigen menen dat de confrontatie de beste weg is voor evangelisatie. Het Evangelie is tenslotte niet naar de mens! Dus niet er omheen draaien, direct maar het achterste van je tong laten zien! Maar deze wijze van doen houdt te weinig rekening met het beeld dat velen - na 20 eeuwen geschiedenis - van de kerk hebben, maar bovenal neemt deze aanpak de ander te weinig ernstig in zijn of haar anders zijn. Het is trouwens ook weinig vruchtbaar gebleken, zeker de laatste decennia. Wij hoeven ook niet voor die confrontatie te zorgen, want die is inherent aan het Evangelie. Jezus zegt zelf: 'Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?' (Matth. 16:16). Vroeg of laat komt Hij met die confronterende vraag, die hoeft ik niet te stellen. Voor óns gaat het om het leggen van een relatie in plaats van het zoeken van de confrontatie. Dat is de meest vruchtbare weg om in alle openheid het Evangelie door te geven. De ander moet ook de ruimte hebben nee te kunnen zeggen. Heeft de Here God ons niet zo serieus genomen, dat Hij ook óns die ruimte gaf?

Maar hoe leid je iemand op die weg tot het geloof? In dat verband heeft de Willow Creek Gemeente in Chicago een zogenaamd zeven stappen plan ontwikkeld. Dat komt ons wellicht veel te schematisch voor, alsof het om een soort techniek gaat. Bovendien zijn die stappen ook niet zo afgepast, alsof de weg tot het discipelschap altijd volgens een vast patroon zou verlopen. Ieder mens is verschillend en de weg tot het geloof verloopt bij de meesten ook verschillend, alleen al in tijd. Toch valt er van dit stappenplan veel te leren, namelijk door je op de weg die je met de ander gaat, heel goed te realiseren waarmee je bezig bent. Een aantal elementen zou ik daarom willen onderstrepen.

Zoals we al vaststelden gaat het in de eerste plaats om een relatie met de ander. Dat vraagt onvoorwaardelijke liefde en vooral geen verborgen agenda, maar een eerlijke en open houding. Trouw is daarin een sleutelwoord, vooral in een wereld die bol staat van de ontrouw. Dat betekent trouw blijven, ook al zou de ander nooit tot geloof komen, dan nog! Is dat ook niet het karakter van God zelf? Zo'n relatie veronderstelt ook denken vanuit de ander, als het ware kruipen in de huid van de ander. Daarom is het niet zo belangrijk en zeker niet in de eerste plaats, dat ik bij die ander over de drempel kom, maar dat die ander bij mij over de drempel kan komen, niet alleen van mijn huis, maar -belangrijker - van mijn hart. Dát geeft een band. Zo'n relatie met de ander begint dus bij jezelf en zal ook de ruimte moeten hebben om wederzijds(!) te groeien.

In een dergelijke relatie, waarin je de dingen van het gewone leven met elkaar kunt delen (belangrijk genoeg overigens), zal zeker ook een moment komen dat het geloof ter sprake komt. Op dat moment is het belangrijk dat je onder woorden kunt brengen hoe je tot geloof gekomen bent en wat het voor je betekent, vooral Wie de persoon van de Here Jezus Christus voor je is. Wil de ander er meer van weten, dan is het raadzaam hem of haar uit te nodigen voor een oriëntatiecursus over het christelijk geloof, zoals bijvoorbeeld de Alpha-cursus. Natuurlijk maak je die cursus dan ook zelf mee, om na een cursusavond erover te kunnen doorpraten. Ook is het aan te bevelen de ander uit te nodigen voor een laagdrempelige dienst, waar de boodschap van het Evangelie niet alleen op een heel begrijpelijke wijze wordt gebracht, maar ook aansluit op het leefklimaat en het denken van de niet-kerkelijke mens; een boodschap die ook uitdaagt om meer van het geloof te willen weten. Omdat het ons diepe verlangen is dat de ander deel krijgt aan dat ware leven waartoe de Here Jezus de weg is, zullen we ook vaak voor de ander

bidden, in de hoop dat eens het moment komt dat hij of zij de Here Jezus zal aannemen in zijn of haar leven.

Het vervolg kan zijn dat de geïnteresseerde kennis naar de gemeentegroeigroep gaat of de belijdeniscatechese gaat volgen, of zelfs beide. In ieder geval is het uitermate belangrijk dat iemand die belangstellend is geworden, opgenomen wordt in een kleine groep. Langzaam maar zeker wordt zo ook de weg gebaad naar de samenkomst van de gemeente, waarbij een stukje uitleg nodig is over wat er gebeurt en waarom, maar ook dat er nagepraat wordt over de dienst en de beleving ervan. Als de ander na verloop van tijd mogelijk tot een geloofsbeslissing komt en eventueel belijdenis van het geloof aflegt, blijft hij of zij daarna deel uitmaken van een kleine groep, kring of groeigroep, en wordt, afhankelijk van zijn of haar gave(n), ingeschakeld in de opbouw van de gemeente, op welke plek dan ook. En als nieuw lid van de gemeente en als discipel van de Here Jezus zal het nieuwe gemeentelid op zijn of haar beurt ook graag in de eigen vrienden- en kennissenkring willen doorgeven wat hem of haar wedervaren is!

Missionair-diaconale activiteiten

Om tot een relatie van wederzijds vertrouwen en respect te komen, moeten er ook plekken zijn waar contacten gelegd kunnen worden. Dat kan de sportvereniging zijn, de werkplek, de straat en de buurt, het schoolplein waar je dagelijks je kinderen brengt en haalt, enz. Daar kunnen op een spontane wijze relaties ontstaan. Zo'n plek kan echter ook een missionair-diaconale activiteit van de gemeente zijn. Ik zeg met opzet 'van de gemeente'. Want het gaat hierbij niet om losse - naast andere - activiteiten in de gemeente, opgezet door een aantal enthousiastelingen, dus de activiteit om de activiteit, maar om activiteiten die heel duidelijk hun plek hebben in het missionaire groei- en bewustwordingsproces van de hele gemeente. Zij dienen met andere woorden in het geheel van de gemeente en haar opbouw geïntegreerd te zijn, zodat duidelijk is dat ze niet alleen ván de gemeente zijn, ook niet zozeer námens de gemeente worden gedaan, maar de gemeente zelf zijn en er essentieel deel van uitmaken.

We hebben het over missionair-diaconale activiteiten, omdat het missionaire en het diaconale bij allerlei activiteiten door elkaar heen lopen. Dan ligt het accent meer op het diaconale, dan meer op het missionaire, zoals bij een Alpha-cursus. Overigens zou bij overwegend diaconale activiteiten de suggestie gewekt kunnen worden dat je die doet om op een verborgen wijze het christelijk geloof te kunnen uitdragen. Dat is niet de bedoeling. Zoals alle activiteiten zijn ook diaconale activiteiten onvoorwaardelijk. Je onderneemt ze vanuit de liefde van Christus om een bepaalde doelgroep van dienst te zijn, in een bepaalde nood te voorzien, enz., maar zonder bijbedoelingen. Want een dergelijke activiteit waar we met hart en ziel achterstaan is op zichzelf al een getuigenis. Als in die setting vervolgens iemand vraagt waarom we dat doen, zullen we uiteraard vrijmoedig getuigenis afleggen van het geloof dat in ons is.

Het is bij deze activiteiten wel belangrijk een bepaalde doel- en of leeftijdsgroep te kiezen, afhankelijk van de plek waar de activiteit plaatsvindt en voor wie een activiteit is bestemd. In een vergrijsde wijk ga je geen kinderclub organiseren of een open maaltijd in een gebied waar veel jonge gezinnen wonen. Bovendien hangt het ook af van de gaven en de beschikbaarheid van de gemeenteleden die een dergelijke activiteit kunnen organiseren en leiden. Ook moet bedacht worden dat niet het vele goed is, maar het goede veel. Je kunt als gemeente niet alles. Beter één activiteit die past in het missionaire bewustwordingsproces van de gemeente, die gericht is op een speciale doelgroep en waarvoor voldoende vrijwilligers zijn, dan vele activiteiten, waarvoor je eigenlijk te weinig vrijwilligers hebt en die je dan ook slechts met veel moeite kunt voortzetten.

Nog een enkele opmerking over de locatie. Voor sommige activiteiten is de locatie niet zo relevant, voor andere wel. Zo is het niet verstandig om met kinderen, waaronder bijvoorbeeld vele allochtone en vaak islamitische kinderen, in een kerk samen te komen. Over het algemeen is voor allerlei missionair-diaconale activiteiten een neutraler gebouw aan te bevelen. Immers het kerkgebouw kan associaties oproepen, die belemmerend werken op de contacten. Soms is er reden juist wel voor het kerkgebouw te kiezen, om direct duidelijk te laten zijn waar een activiteit van uitgaat. Per activiteit en met het oog op de doelgroep moet dat bekeken worden, er van uitgaande dat er iets te kiezen valt.

Praktische mogelijkheden

Zonder te menen volledig te zijn noem ik een aantal missionair-diaconale activiteiten die aan het getuigenis van de gemeente gestalte geven.

Kinderwerk

Er zijn veel activiteiten denkbaar die bestemd zijn voor kinderen van binnen maar ook van buiten de gemeente. Ik denk aan de *kinderclub*, die eenmaal per week bij elkaar komt, bijvoorbeeld op de vrije woensdagmiddag. Naast het spelelement en creatieve bezigheden worden kinderen door middel van liederen en een bijbelvertelling met de inhoud van de Bijbel en het christelijk geloof bekend gemaakt. Ook kan daaraan voorafgaande de mogelijkheid van 'overblijven' geboden worden voor kinderen, van wie beide ouders werken. Waar een kinderclub om welke reden ook niet tot de mogelijkheden behoort, kan er misschien wel af en toe een *feestmiddag* voor de kinderen worden georganiseerd, waarbij, in een gevarieerd programma, ook een belangrijk element van het Evangelie naar voren komt. Hetzelfde kan ook gedaan worden gedurende meerdere dagen in een week dat basisscholen vakantie hebben, bijvoorbeeld in de herfst. De praktijk is in vele gevallen dat kinderen die de eerste dag komen, de tweede dag hun vriendjes meebrengen! In veel gemeenten wordt zo de zogenaamde VBW (vakantiebijbelweek) gehouden.

Ook kan er een paar dagen in de week en na schooltijd een voorziening getroffen worden voor (allochtone) kinderen die bijvoorbeeld een taalachterstand hebben, de groep *school-plus*. In overleg met de scholen in de buurt kan er op deze wijze geholpen worden. In allerlei vormen van kinderwerk zijn goede contacten met de scholen in de omgeving trouwens van het grootste belang! Ook als het gaat om meer uitgebreide *kinderopvang* en om - in samenwerking met de school en hulpverleningsinstantie - ondersteuning te geven in de opvoeding. In de zomer kan er een *kinderkamp* gehouden worden, vooral bestemd voor kinderen die door bijzondere gezinsomstandigheden niet op vakantie kunnen. Een dergelijk kamp biedt de mogelijkheid om kinderen op een open wijze met het Evangelie in aanraking te laten komen. Een goede mogelijkheid om kinderen iets van de kerk te laten zien en horen is om, in overleg met de school, een groep uit te nodigen in het *kerkgebouw* en op hun niveau iets van alle symboliek die in de kerk verwerkt is te vertellen. Zeker rond Pasen is dat een goede gelegenheid om ook iets door te geven van de kern van het christelijk geloof.

Tienerwerk

Ook al is de tienerleeftijd een moeilijke tijd voor jongeren, toch zijn er de nodige activiteiten te noemen, waardoor met deze jongeren in contact gekomen kan worden. Ik denk in de eerste plaats aan de *huiswerkbegeleiding*, een uitgesproken diaconale activiteit, met name bedoeld voor (allochtone) jongeren die thuis de nodige rust en ruimte, aandacht en ondersteuning missen om hun huiswerk te maken. De huiswerkbegeleiding lost niet hun vraagstukken op, maar helpt wel bij het ontwikkelen van een goede studievastheid en studiehouding. *Rock Solid* (een initiatief van Youth for Christ) is een club bedoeld voor rand- en buitenkerkelijke tieners, die een keer per twee weken bij elkaar komt. Elke avond komt er een thema aan de orde dat in de belevingswereld ligt van deze jongeren en betrokken wordt op het christelijk geloof. Er wordt gebruik gemaakt van allerlei spelvormen en er is 'de preek van de week'. Gekoppeld aan de huiswerkbegeleiding en in relatie tot een club als Rock Solid is het aan te bevelen een plek voor deze jongeren te creëren waar zij elkaar ook op andere momenten kunnen ontmoeten, een zogenaamde *tienersoos*. Juist voor tieners die vaak op straat rondhangen met alle negatieve effecten, is dit een goede mogelijkheid met hen in contact te komen. Overigens stelt een dergelijke soos hoge eisen aan de vrijwilligers! Ook een *tienerkamp* voor kerkelijke en buitenkerkelijke tieners behoort tot de mogelijkheden. Een dergelijk kamp stelt niet minder hoge eisen aan de leiding, maar wie van deze jongeren houdt en hen enigszins aanvoelt kan hen een onvergetelijke vakantie bezorgen. Wat daarbij komt: in de praktijk blijkt vaak dat op een kamp tieners meer open staan voor het Evangelie dan op andere momenten.

Jongerenwerk

Ook voor de oudere jongeren is het belangrijk om naast hun vereniging of club *ontmoetingsplekken* te creëren waar kerkelijke, rand- en buitenkerkelijke jongeren elkaar kunnen ontmoeten. In sommige plaatsen hebben ze een soos, in andere plaatsen noemen ze het een jongerencafé. Het is mooi om te zien hoe in sommige universiteitssteden christelijke studentenverenigingen zo'n ontmoetingsplaats hebben, waar ze niet-christelijke studenten mee naar toe kunnen nemen en elkaar in een open sfeer kunnen ontmoeten. Van daaruit komen

sommigen op een informatiekring of een oriëntatiecursus over het christelijk geloof. Ook *sportevenementen* zijn, behalve het wedstrijdelement, goede gelegenheden om op een sportieve manier met buitenkerkelijke jongeren in aanraking te komen. Ook hierbij is goede en positieve leiding noodzakelijk. Natuurlijk bestaat er in deze activiteiten het risico van minder gewenste of misschien zelfs ongewenste relaties, maar wanneer we als gemeente met ons gebed om onze jongeren heen staan, zal de Here hen dan niet alleen bewaren, maar niet ook een positieve invloed van hen laten uitgaan op anderen?

Andere activiteiten

In het kader van de gastvrijheid (hoofdstuk 12) noemden we al de *maaltijd*. Zeker in de middelgrote en grote plaatsen is dat een bijzondere dienst aan hen die alleen gaan en die verder weinig 'netwerk' hebben. Door middel van een (warme) maaltijd kunnen mensen in contact komen met anderen in dezelfde leeftijdsfase en / of situatie. Belangrijk is daarbij wel bepaalde doelgroepen te onderscheiden, zoals ouderen, studenten, dak- en thuislozen, enz. Door een eenvoudige liturgische omlijsting van de maaltijd kan ook iets van het Evangelie worden doorgegeven. Ook maaltijden aan huis bieden een goede mogelijkheid om op een open wijze contacten te leggen met mensen uit de buurt en hen te helpen hun netwerk te vergroten.

Al is een inloopcentrum voor de gemeente om allerlei redenen misschien een brug te ver, dat wil niet zeggen dat je als gemeente niet toch een plek kunt creëren waar een- of tweemaal in de week - bijvoorbeeld 's morgens van 10 tot 12 uur - mensen uit de buurt vrij kunnen binnenlopen en hun verhaal kwijt kunnen aan de gastvrouwen en / of -heren die op dat moment dienst doen. Het gaat daarbij om een laagdrempelige (ook letterlijk!) inloop, om een gastvrije ruimte, die uitnodigend is voor ontmoeting en gesprek, of om zomaar even te zitten. Een dergelijke inloop kan voor mensen die zich vaak eenzaam voelen veel betekenen.

Er zijn daarnaast allerlei activiteiten die de mogelijkheid bieden met anderen op een open wijze in contact te komen. Je hoeft dat niet eens als kerk te organiseren. Dat kan wel, zeker als gemeenteleden gaven hebben op een bepaald gebied. Zo kan er bijvoorbeeld door iemand die goed op de hoogte is van de klassieke muziek een cursus muziek luisteren worden gegeven. Er zijn taal- en nailessen te geven voor allochtone mensen. Zo zijn er vele mogelijkheden, ook en vooral op het creatieve vlak. Maar nogmaals, je hoeft dat niet altijd als gemeente te doen, want er is in de omgeving over het algemeen aanbod genoeg, waar je je als gemeenteleden bij kunt aansluiten, bijvoorbeeld in de creatieve sector: bloemschikken, schilderen, beeldhouwen, enz. Maar ook in de wereld van muziek, sport en spel. En waarom zouden we per se een christelijke vereniging of club opzoeken verder weg, als er een seculiere in onze omgeving is, waar ook bekenden uit de buurt deel van uitmaken? Als we zout der aarde zijn, zijn we dat toch overal? Juist daarom is het goed ons als christenen ook in deze seculiere verbanden te bewegen, tenzij we daardoor in strijd komen met het gebod van God en dus met ons geweten.

In dit verband denk ik ook aan *bijeenkomsten* voor doelgroepen als ouderen, studenten, vrouwen, enz., rond een bepaald thema, dat zowel voor christenen als niet-christenen relevantie heeft. Door middel van een inleiding en visuele presentatie kan een dergelijk thema aan de orde komen. We kunnen ook denken aan een *platform of forum* over actuele onderwerpen die de buurt, het dorp of de stad aangaan, of onderwerpen op het ethische vlak, waarbij mensen in discussie kunnen gaan met deskundigen, die voor zo'n avond zijn uitgenodigd. In Nigtevecht worden in dat kader gespreksavonden gehouden onder het motto 'Nigtevecht United'. Vanuit de christelijke gemeente hebben christenen hun inbreng in een dergelijke discussie. Zo zijn er meerdere vormen te bedenken om vanuit de kerk actuele thema's aan de orde te stellen, bijvoorbeeld op de wijze van het tv-programma 'Het Lagerhuis'. Zulke avonden hebben niet alleen een intrinsieke waarde, dat is het belangrijkste, maar er vloeien ook als vanzelf contacten uit voort.

Een activiteit die hier zeker niet onvermeld mag blijven is de *informatievoorziening*. Elke gemeente heeft wel een kerkblad, bedoeld voor de interne informatie. Maar er is ook de informatie naar buiten, naar de wereld om ons heen. En met de huidige communicatiemiddelen is die wereld heel wijd geworden. Een gemeente met een website kan over de hele wereld bekeken en gelezen worden. Daarom is het uitermate belangrijk je als gemeente af te vragen wat je wel en niet publiceert, wat essentieel is, wat de nieuwsgierigheid wekt, wat mensen prikkelt nadere informatie op te vragen, enz.

Essentieel is de kwaliteit van wat je uitgeeft. Beter geen folder van de gemeente, dan een blaadje dat er niet uitziet. In de stroom van informatie die ieder dagelijks binnen krijgt wordt immers iets dat opvalt en er kwalitatief goed uitziet het eerste gepakt. Hetzelfde geldt van huis-aan-huis bladen. Een mogelijkheid is ook af en toe een column, waar een christelijk getuigenis vanuit gaat, in de krant te laten plaatsen, of een interview met iemand uit de gemeente die tevens een belangrijke plek inneemt in de gemeenschap. Het zijn even zovele mogelijkheden om met mensen van buiten de kerk in contact te komen.

In dit verband noem ik ook de videofilm over het leven van Jezus, zoals de evangelist Lucas dat beschreven heeft. Of het mogelijk is dat te verfilmen is een vraag op zich. Afhankelijk van het antwoord op die vraag zal een gemeente deze video al dan niet gebruiken. Voor wie deze video willen doorgeven aan anderen, is het natuurlijk wel zaak deze eerst zelf positief-kritisch te bekijken.

Externe activiteiten

Missionair-diaconale activiteiten beperken zich niet tot het gebied van de gemeente, maar kunnen ook veel wijder vertakt zijn. Ook al heeft de gemeente daarvoor geen directe verantwoordelijkheid, gemeenteleden kunnen wel gestimuleerd worden als vrijwilliger mee te doen in hulpverleningsorganisaties in binnen- en buitenland, in zorginstellingen als rust- en verpleeghuizen, in huizen voor terminale patiënten, in de geestelijke zorg in gevangenissen, in opvanghuizen, de gehandicaptenzorg, enzovoort, niet te vergeten in asielzoekerscentra. Zeker is dat aan te bevelen als dergelijke instellingen hun werkgebied hebben in de directe omgeving van de gemeente, zodat de betrokkenheid van de gemeente ook zeer voor de hand liggend is.

Cursus christelijk geloof

Geïnteresseerden in het christelijk geloof met wie gemeenteleden in contact zijn gekomen, kunnen uitgenodigd worden voor een cursus, waarin de hoofdlijnen van het christelijk geloof aan de orde komen. Een van die cursussen is de zogenaamde *Alpha-cursus*. Alpha is een praktische introductie in het christelijk geloof, die tegelijk zo dicht mogelijk aansluit bij de leef- en denkwereld van de deelnemers. Het gaat om een cursus van tien avonden en een weekend. Behalve een inleiding is er elke avond ook een onderdeel bestemd voor vragen en onderling gesprek. Iedere avond wordt voorafgegaan door een gezamenlijke maaltijd, een geschikte gelegenheid om allerlei ervaringen van het dagelijks leven met elkaar te delen en waar deelnemers ook iets kunnen proeven van wat het christelijk geloof betekent voor de deelnemende gemeenteleden. In de praktijk blijkt dat mensen die de cursus met groeiende enthousiasme hebben gevolgd hun vrienden en kennissen uitnodigen om die cursus ook te doen. Soortgelijke cursussen, met hier en daar wat andere accenten, zijn de Oriëntatiecursus Christelijk geloof en de cursus 'De mens', uitgegeven door respectievelijk de IZB en de stichting Agapè.

Samenkomsten voor belangstellenden

Voor belangstellenden is het belangrijk om naast een cursus ook laagdrempelige samenkomsten mee te maken, waar zij op andere manieren dan via de weg van informatie en gesprek kennis kunnen van de boodschap van het Evangelie. Zo'n samenkomst is niet bedoeld als een incident, maar als een stimulans om op de zoektocht van het christelijk geloof verder te gaan. In een dergelijke samenkomst speelt dan ook de gemeenschappelijke ervaring een belangrijke rol ('Ik ben niet de enige die met het geloof bezig is'). In deze samenkomsten moet geprobeerd worden via eigentijdse muziek, multi-media en drama, maar zeker ook in de boodschap, zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de leef- en denkwereld van de belangstellende. Onnodige drempels moeten worden vermeden, de kloof van de boodschap naar de mens is immers al groot en diep genoeg! Belangstellenden moeten in alle vrijheid en anonimiteit, zelfs als toeschouwers op een tribune, de samenkomst kunnen meemaken. Wat er (voor hen) gezongen, uitgebeeld en gesproken wordt moet creatief en eigentijds zijn, kwaliteit hebben, maar vooral relevant zijn in hun dagelijks leven. Met name de boodschap zal de relevantie van het christelijk geloof in het leven van de belangstellende duidelijk moeten maken.

Gemeentegroepgroepen

In hoofdstuk 10 noemde ik al de zogenaamde gemeentegroepgroepen, bedoeld om te groeien in geloof, in gemeenschap, maar ook in getal. Deze groepen hebben dus duidelijk een missionaire spits. Ze sluiten naadloos aan bij de Alpha-cursus of de oriëntatiecursus over de hoofdlijnen van het christelijk geloof. Ze bieden dan ook een goed vervolg op deze eerste stappen op de weg tot het geloof in de Here Jezus en het discipelschap. Deze groepen komen eenmaal in de twee

weken bij elkaar, niet zozeer voor bijbelstudie en gebed, maar om te functioneren als een kleine gemeenschap van mensen die op elkaar betrokken zijn. Vandaar dat het onderlinge pastoraat en de zorg voor elkaar belangrijke kenmerken zijn. De Bijbel komt echter wel degelijk op tafel in verband met de gespreksthema's die aan de orde komen en die in de belevings sfeer dienen te liggen van de deelnemers. Ook het gebed en het samen zingen heeft een plaats. Het van tevoren samen eten is niet minder een wezenlijke bijdrage aan de onderlinge gemeenschap. De gastheren en -vrouwen en hun assistenten komen maandelijks bij elkaar voor evaluatie en toerusting. Nieuwe gespreksleiders worden getraind om nieuwe groepen te kunnen gaan leiden. Gemeentegroepgroepen vormen op deze wijze tegelijkertijd een essentiële bijdrage aan het missionaire karakter van de gemeente.

Er zouden meer activiteiten te noemen zijn in het kader van het getuigenis van de gemeente. Maar welke activiteiten ook, het belangrijkste is dat ze slechts één basis hebben op grond waarvan we het kunnen en mogen doen: Gods onbegrijpelijke liefde voor (verloren) mensen, jongeren en ouderen. Omdat ze Hem ter harte gaan, gaan ze ook ons ter harte! Daarom voor de laatste keer: wat is het *een eer* in dat machtige werk van God tot redding van de wereld betrokken te mogen zijn!

*Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan Uw eer.
Neem mijn zilver en mijn goud, dat ik niets aan U onthoud.
Neem mijzelf en voor altijd, ben ik aan U toegewijd!*

Voor wie meer wil weten:

- C. van Andel e.a., Het werk van de Heilige Geest en de gemeente, Amersfoort 1988.
- B. Bugbee, Wat je het best kunt doen in het Lichaam van Christus, Hoornaar 1998.
- G.D.J. Dingemans, Een huis om in te wonen, 's Gravenhage 1987.
- E. Dobson, Een dienst voor belangstellenden, hoe begin je daarmee?, Hoornaar 1998.
- H. Eschbach, De groep als bouwsteen, Kampen 1993.
- L. van Driel e.a., Open Boek, Zoetermeer 1991.
- N. Dijkstra-Algra, Verscheidenheid van gaven, Zoetermeer 1999.
- J. Hoek, Gemeente zijn - dat houdt wat in, Zoetermeer 1999.
- J. Hendriks, Gemeente als herberg, Kampen 1999.
- J. Hendriks, Een vitale en aantrekkelijke gemeente, Kampen 1990.
- J.C. Hoekendijk, De kerk binnenste buiten, Amsterdam 1964.
- W. ter Horst, Wijs me de weg, Kampen 1995.
- A.G. Knevel e.a., De Boodschap en de Kloof, Hilversum 1997.
- H. de Leede e.a., Een voortreffelijk werk, Amersfoort 1992.
- A. Noordegraaf, Vijf broden en twee vissen, Zoetermeer 1998.
- M.J. Paul, Vergeving en genezing, Zoetermeer 1997.
- S. Stoppels, Een gastvrij onthaal, Kampen 1997.
- M. te Velde, Gereformeerde gemeenteopbouw, Barneveld 1989.
- J.P. Versteeg, Kijk op de kerk, Kampen 1985.
- J.P. Versteeg, Oog voor elkaar, Kampen 1980.
- P. Wagner, De geestelijke gaven voor de opbouw van de gemeente, Hoornaar 1990.